

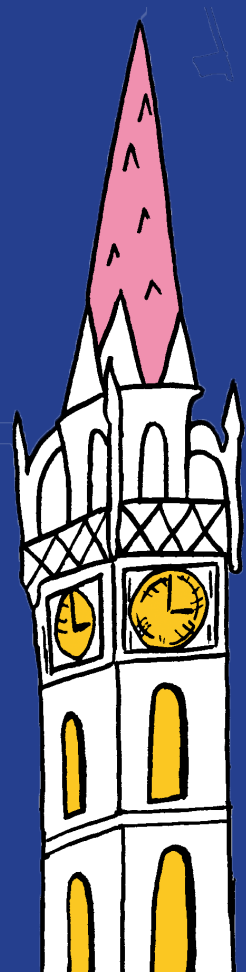
WANDEL DE COLLECTIE VAN
DE GENTENAAR BINNEN EN ONTDEK...

**1000 JAAR
GENTSEKOOP**

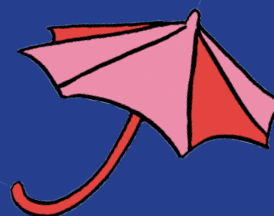
2023
EERSTE JAARGANG

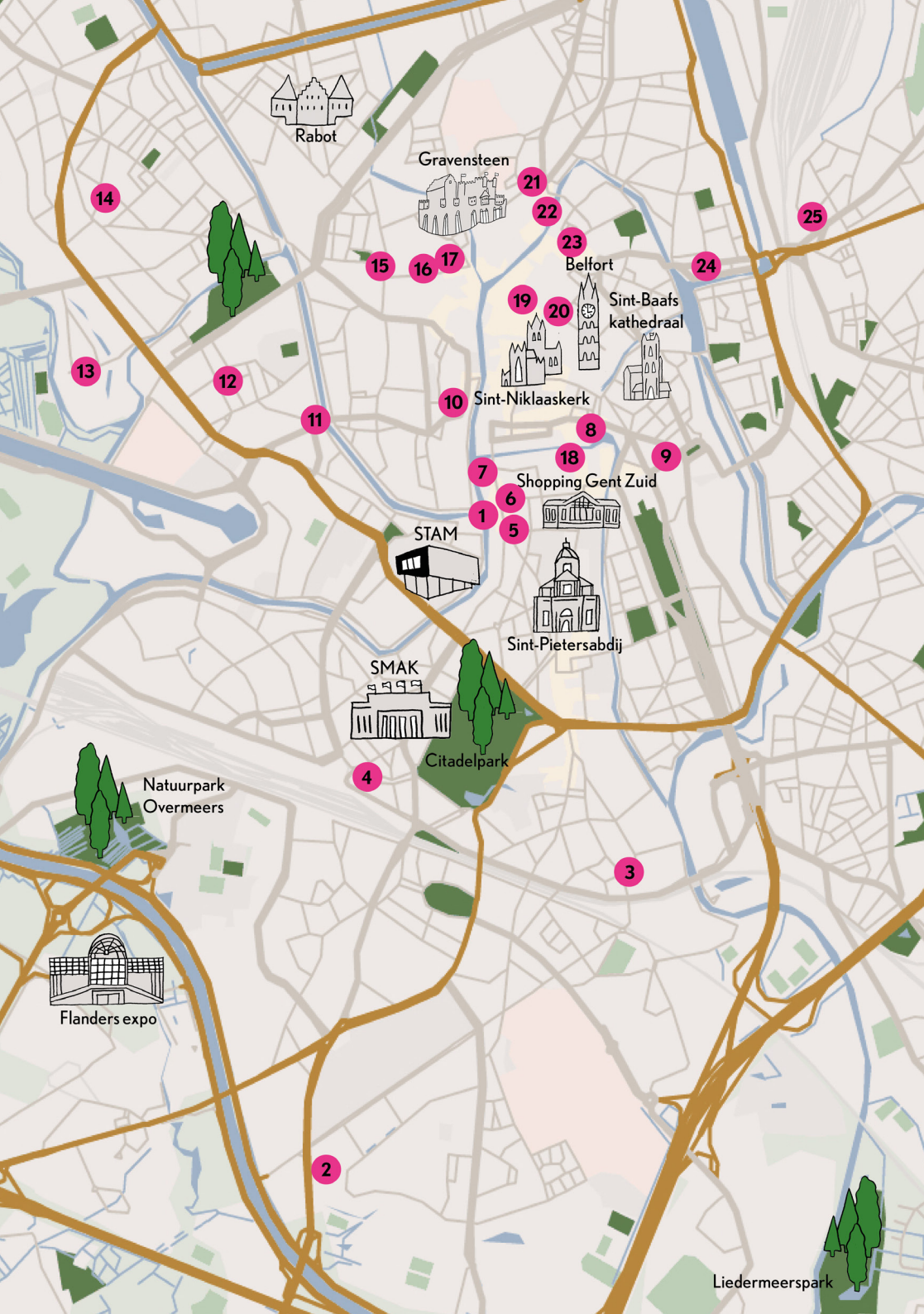
Inhoudstafel

4	Stadsplan
6	Gentsekoop
8	Collectie van de Gentenaar
10	Curiosa & co
14	Mamazoet
18	Creanaut
22	De Speelfontein
26	Vynilla
30	Métier-Reyné
34	Bell Fix
38	Madame Panier
42	Studio Cro
46	Huiszwaluw Home
50	Kapsalon Kenneth
54	Tamis Homekitchen

Shoppingcenter-Malem	58
Akker en Ambacht	62
Mietime Tufting	66
FANN	70
Het Moment	74
Kwesto Juwelen	78
Mokabon	82
DreamCATchers	86
Huis Decoene- Simons	90
Sjapoo	94
Fruitco	98
Eva's Appel	102
Brood en banket Filip en Sofie	106

1. Curiosa & co

2. Mamazoet

3. Creanaut

4. De Speelfontein

5. Vynilla

6. Métier-Reyné

7. Bell Fix

8. Madame Panier

9. Studio Cro

10. Huiszwaluw Home

11. Kapsalon Kenneth

12. Tamis Homekitchen

13. Shoppingcenter Malem

14. Akker en Ambacht

15. Mietime Tufting

16. FANN

17. Het Moment

18. Kwesto Juwelen

19. Mokabon

20. DreamCATchers

21. Huis Decoene-Simons

22. Sjapoo

23. Fruitco

24. Eva's Appel

25. Brood en banket Filip en Sofie

Gentsekoop

Snuister je graag in kleine boetieks? Hou je van lokaal? Wij ook. Gentsekoop promoot kopen bij lokale Gentse handelaars en geeft hen de aandacht die ze verdienen. Het is opgericht door drie Gentse handelaars: Mieke Van Steenkiste, Evelien Bogaert en Barbara Symons. Via onze kanalen en verschillende projecten (zoals De Gentsekoop Awards en Ja Santé) proberen we lokale Gentse handel te promoten en ondersteunen. Wekelijks kan je via [instagram.com/gentsekoop](https://www.instagram.com/gentsekoop) een andere handelaar ontdekken.

Met ons nieuwste project "1000 jaar Gentsekoop" willen we aantonen dat handel en dus lokaal kopen altijd een grote rol gespeeld heeft in de Gentse geschiedenis.

We doen dat aan de hand van objecten en foto's die iets vertellen over de Gentse handel gecombineerd met korte quotes die iets meer duiding geven. Deze kan je in de loop van april samen spotten bij 25 Gentse handelaars.

Wil je graag meer weten? In dit magazine of op de website ([gentsekoop.be](https://www.gentsekoop.be)) kom je meer te weten over elk object/quote en de link met de Gentse handel.

Collectie van de Gentenaar

De 'Collectie van de Gentenaar' ontwikkelt tools en methodes om burgers sneller in contact te brengen met het bestaand stedelijk erfgoed en dat te verrijken met eigen objecten, verhalen, foto's... De Collectie van de Gentenaar maakt de erfgoedcollecties van de Gentse musea en het archief beschikbaar in een online data- en beeldbank.

Dit kadert in de algemene strategie van de stad Gent rond open data om hergebruik van gegevens en kennis te stimuleren.

Op data.collectie.gent kun je meer dan 70.000 collectiestukken ontdekken uit de collecties van STAM, Design Museum Gent, Industriemuseum, Huis van Alijn, Archief Gent en persoonlijke collecties van Gentenaars.

Via de CoGent-box, een rondreizende digitale belevingsruimte, worden die collecties en verhalen tot in de Gentse wijken gebracht.

Het Cocreatiefonds ondersteunt 13 projecten die zelf op creatieve of technologische wijze aan de slag gaan met het gedigitaliseerd erfgoed.

De 'Collectie van de Gentenaar' is een initiatief van de Stad Gent, Design Museum Gent en District09 samen met STAM, Huis van Alijn, Industriemuseum Gent, UGent, Inuits, Fisheye, Chase Creative, Meemoo, Studio Dott en iDROPS. Het wordt mee gefinancierd door het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling via het initiatief Urban Innovative Actions (UIA) en de Vlaamse Overheid.

Meer info op www.collectie.gent of check de collectie op data.collectie.gent.

Curiosa & co

Curiosa & co is een betaalbaar juwelen-en hebbedingen winkeltje in een van de wijste buurten van Gent - de Nederkouter. De juwelen zijn handgemaakt door jonge ontwerpers met een unieke kijk. Qua stijl nu eens eenvoudig en geometrisch, dan weer opvallend en romantisch.

Omdat alles handgemaakt is, zijn er van elk model maar enkele stuks en verandert de collectie heel regelmatig. Je kan al dit handgemaakt moois ontdekken in de winkel of online.

Handelaar
Evelien

Adres
Nederkouter 120

Website
curiosa-co.be

Handelszaak
Curiosa & co

Opgericht in
2014

Gent, de stad die draait op handel

“Je mettray Paris dans mon Gand(t).” Ik zou Parijs in mijn Gent/handschoen kunnen steken. Met dit grapje, waarin je geen verschil hoort tussen Gand en gant, treiterde Keizer Karel destijds de Fransen. Want ondanks de episode van de stroppeन्द्रagers was Karel V wel weldegelijk fan van zijn geboortestad. Een stad die vollen bak draaide op handel. Dat was toen zo, en dat is vandaag niet anders.

Onze Karel overdreef wel een beetje. Begin 16de eeuw had Parijs 80.000 inwoners, Gent had er 60.000. Maar goed, Parijs en Gent waren wel de twee grootste metropolen buiten Italië. Waar onze grandeur vandaan kwam? Van de industrie en de gewiekste koopmannen, tiens. Vanaf de 11de eeuw al reisden Gentse kooplui over heel Europa om het befaamde Gentse laken (een luxueuze stof uit Engelse wol) te verkopen.

Ondertussen floreerde ook de graanhandel dankzij het Gentse stapelrecht. Eind 12de eeuw wisten we hier een monopolie voor Vlaanderen binnen te halen. Elk graanschip dat aan de Graslei aanmeerde moest een deel van zijn vracht afstaan aan een Gents stapelhuys. Reken maar dat dat geld in het laatje bracht. Uit die tijd dateert alles wat op onze postkaartjes staat: de Sint-Baafskathedraal, het Belfort, het Groot Vleeshuis...

“ Dat we uit het diepe dal zijn gekropen,
hebben we aan een Nederlander te danken ”

Maar schone liedjes duren niet lang. De godsdienstoorlogen, problemen met onze zeeverbinding en de economische bloei van Brabant en Holland maakten dat we tegen 1730 maar 40.000 inwoners meer hadden. De Oostenrijkers en de Fransen probeerden dat op te krikken, maar we hebben het aan een Nederlander te danken dat we weer op volle toeren zijn beginnen draaien. Met name Willem I en 'zijn' kanaal Gent-Terneuzen.

Het kanaal (1826) opende de poort naar de nieuwe wereld. Zie ginds komt het katoen uit Amerika, dat met de machinerie van Lieven Bauwens en zijn opvolgers weer echte rijkdom bracht. Ten minste, rijkdom voor de baronnen van de industrie. Uit die tijd dateren de stadspaleizen van de Veldstraat en de Kouter – maar ook de ontelbare miserabele beluiken waar het werkvolk tegen de luizen en de cholera knokte.

Onze textielindustrie kon de competitie met de lageloonlanden uiteindelijk niet overleven. Maar gelukkig hadden we onszelf al opnieuw uitgevonden tijdens de Wereldtentoonstelling van 1913. Toen ontdekten we – een beetje tot onze eigen verbazing – dat we ook een gezellige stad konden zijn. En die gezelligheid, met de horeca en de kleinhandel die erbij hoort, dat zou ook voor de komende duizend jaar wel eens onze grootste troef kunnen blijken.

Een gouden Carolus uit de 16de eeuw,
met beeltenis van Keizer Karel

Mamazoet

Mamazoet is een ecologische baby- en kindwinkel voor kleintjes van 0 tot 6 jaar. Alles bij Mamazoet is milieuvriendelijk (denk aan materialen als organisch katoen, bamboe, gerecycleerde petflessen,...) en op een eerlijke manier geproduceerd (zoveel mogelijk in Europa). Dus het is een ideale

plek om jouw duurzame geboortelijst aan te leggen. De winkel baadt in een huiselijke sfeer waar je altijd terecht kan voor een babbeltje en advies.

Handelaar

Laura

Adres

**Oudenaardsesteen-
weg 35**

Website

mamazoet.be

Handelszaak

Mamazoet

Opgericht in

2018

Het lange leven van Caféspele De Lange

Een Gentse vijftigplusser is niet op café geweest als hij niet gehoord heeft van Caféspele De Lange. Tot in de jaren '90 had deze koning van de biljarttafels en de flipperkasten een van de dikste adresboekjes van heel de stad. En tot ver daarbuiten.

Georges De Lange sleet zijn jonge dagen als arbeider in de Gentse rubberfabriek. Maar 's avonds en 's nachts, op elk beschikbaar momentje vrije tijd, hield hij er zijn eigen project op na: biljarttafels monteren en verkopen. De stoffen moest hij niet ver gaan zoeken: die kwamen via zijn echtgenote Denise Gabriël, wiens moeder een stoffenwinkel had.

En de zaken gingen goed. Zo goed, dat hij de fabriek gedag zwaaide en in 1951 op zichzelf begon. In die tijd had iedereen caféspele staan, en Georges wist niet waar eerst te leveren. In alle uitgaansbuurten van Gent was de camionette van De Lange een bekend gezicht tot in de jaren 1990: bij Sint-Jacobs, de Kuiperskaai en de Zuid, de Beestenmarkt, de Overpoort...

“ Georges De Lange beheerde een imperium,
zonder de kermiskoers te vergeten ”

Het waren gouden tijden voor een ondernemer die wist waar hij mee bezig was. En dat ging verder dan louter de cafés. Georges De Lange maakte ook de overstap naar de kust, waar hij vijf lunaparken opstartte. Later nam hij er in zijn imperium ook nog vastgoed bij, met appartementsgebouwen van Gent tot in Ibiza.

Grote baas en machtige mens? Zeker. Maar ook een gulle mecenas van het verenigingsleven. Elke Zwijnaardenaar die een sponsor zocht voor een kermiskoers of voor de voetbal wist dat Georges De Lange geen neen kon zeggen. Pas op zijn 82ste liet hij de zaak voor bekeken en nam zijn schoonzoon nog voor een tijdje over.

Georges overleed in 2020 op zijn 95ste, piekfijn gekleed tot de laatste dag. Maar zijn nalatenschap leeft op twee plaatsen verder. Ten eerste in Oostende, waar zijn kleinzoon de Reflex uitbaat, het paradepaardje onder de Lunaparken. En ten tweede hier, in het atelier op de Oudenaardsesteenweg, waar het ooit allemaal begon. Daar heeft kleindochter Laura haar eigen droom waargemaakt: babywinkel Mamazoet.

Een bekend gezicht vanaf 1951 in heel Gent en omstreken:
de camionette van Cafésjelen De Lange

Creanaut

Meike is creativiteitscoach bij Creanaut. Ze staat je bij om je stress te verminderen en veerkracht op te bouwen door je eigen creatief potentieel te ontdekken met unieke trainingen, creatieve workshops, mindfulness en coaching. Meike biedt niet alleen coachingstrajecten aan

voor volwassenen maar ook voor kinderen. Groei persoonlijk en professioneel in een kleinschalige, veilige, inspirerende en creatieve leeromgeving.

Handelaar
Meike

Adres
Ottergemsesteenweg
247

Website
creanaut.be

Handelszaak
Creanaut

Opgericht in
2019

Blijven schrepen, blijven pleuje

Doorzettingsvermogen. Is dat niet de X-factor die het verschil maakt tussen een goeie en een middelmatige ondernemer? Als er iets mislukt, doe dan iets anders. Koppel die extreme doorzetting aan Gentse zottigheid, en je komt terecht bij de man die elk jaar voor tien dagen van carrière switchte: Guust de Wortelschreper.

Tegenwoordig is de Vlasmarkt het epicentrum van het nachtleven tijdens de Gentse Feesten, maar in de jaren '70 was er daar maar één café, de Ekkentu (vandaag Bar De War). Het was barvrouw Cécile Carels die de Irish coffee op het vaste menu zette van elke feestnacht. Maar vooral: het is daar dat Guust de Wortelschreper zijn eerste wereldrecord brak.

Anno 1978 had Gust Buysse, want dat was zijn echte naam, er al twaalf stiels en dertien ongelukken opzitten als barman, matroos, buitenwipper, garçon, enzovoort. Op café met ander langharig tuig, Walter De Buck en Vuile Mong, besloot hij om het anders aan te pakken: hij zou nu eens tien dagen alleen maar nutteloos zijn. In de extreme zin.

Dus zette hij zich wortels te schrapen. 1000 kilogram, op tien dagen en nachten, meer dan 200 uur schrapen in totaal. De Wortelschreper sliep niet meer dan een paar uur per dag, en van zijn stijve rug had hij geen last "zolang het geen dikke nek werd". Ondertussen ging er een compaan rond met de melkkan, en de briefkes van vijftig frank vielen vlotjes binnen. Hetzelfde principe herhaalde hij ook de tien jaren erna, telkens met een nieuw wereldrecord.

“1000 kilogram wortels, op tien dagen en nachten, dat was meer dan 200 uur schrapen in totaal”

Zouden we ze niet eens opsommen? Een bloemlezing, gewoon om Guust te eren. 1980, wereldrecord muilentrekken. 1981, tien dagen hetzelfde liedje ('t Es fieste, 't es fieste, zuipen gelijk de bieste). 1982, wereldrecord van 500.000 stempels zetten om het half miljoen Belgen zonder werk te evenaren. 1983, een vredesbrief van tien kilometer lang aan president Ronald Reagan ("Dier Reagan, Gent laat andere vliegers op").

1984, wereldrecord hoedjes plooiën ("Nie pleuje? Wel pleujel"). 1985, wereldrecord romans signeren (een eigen boek van zes bladzijden en twee nietjes). 1986, twee miljard zwart geld witwassen van zijn eigen munteenheid (de Zwarf). 1987, wereldrecord kaderleden werven door mensen een kader om de hals te hangen met hun eigen Polaroid. Daarna is Guust van het Feestentoneel verdwenen. We kunnen alleen maar hopen dat hij met zijn tien dagen per jaar toch zijn pensioen verzekerd heeft.

Guust de Wurtelschreper voor het eerst aan het werk op de Vlasmarkt in 1978

De Speelfontein

Speelfontein/ Bar Fontein is een leuke speelgoedwinkel waar je gezellig kan eten en drinken. In dit huiskamerconcept kunnen ouders zorgeloos genieten van hun vrije tijd en tegelijkertijd hun kind laten genieten van de vele speelhoeken. De ongedwongen sfeer maakt van Bar Fontein een ideale

ontmoetingsplek. Daarnaast is er op het eerste verdiep ook De Speelfontein, een speelgoedwinkel vol duurzaam speelgoed en ook ecologische kledij.

Handelaar
Delphine

Adres
**Koningin
Astridlaan 169**

Website
despeelfontein.be

Handelszaak
**De Speelfontein/
Bar Fontein**

Opgericht in
2021

De strijd om de Gentse kinderhartjes

Als we denken aan de Tweede Wereldoorlog, dan denken we aan de bommen, het verzet, de razzia's en deportaties... Maar het gewone leven in Gent stond niet stil. Mensen gingen werken, kochten brood, deden de was. En de kinderen, die speelden met alles wat ze konden krijgen. Van wie ze het ook kregen.

Voor de meeste kinderen was speelgoed tijdens de oorlogsjaren een zeldzaamheid. We spreken sowieso over de tijd vóór het massaal geproduceerde plastic speelgoed made in Taiwan. De meeste speeltuigen in de jaren 1940 waren nog zelfgemaakt door vindingrijke ouders. Denk aan een hoepel gemaakt uit de velg van een oude fiets, een pop geweven uit vlas of een zakje metalen knikkers uit de roulementen van een afgedankte machine.

Met écht speelgoed, daarmee kon je toen een kinderhartje winnen. Sommige Duitse soldaten trachtten zo hun imago als ongewenste bezetter een beetje op te poetsen. Ze stopten de Gentse kinderen af en toe kleurpotloden of een stuk speelgoed toe. Trouwens, zelfs tijdens de oorlogsjaren was er niets zo populair als blikken tanks en tinnen soldaatjes. Daar waren ook figuurtjes bij met verschillende rangen en een bijhorend spelbord: een voorloper van het Strategospel dat we vandaag nog kennen.

“Speelgoed cadeau doen, dat was de beste manier om kinderhartjes te winnen,”

Na de bevrijding van Gent, op 6 september 1944, zal niemand er nog mee gepronkt hebben. Zeker niet als het herkenbaar om Duitse tanks en soldaatjes ging. Het aanvaarden van gunsten van de bezetter, dat was een vorm van collaboratie. Het is onwaarschijnlijk dat een speelgoedtank in kinderhanden echt zware gevolgen zou hebben, maar de meeste Gentse ouders zullen dat speelgoed toch naar de zolder verbannen hebben.

En daar waren de bevrijders. De Amerikanen, de Canadezen, de Polen. Zij strooiden gul met kusjes, kauwgom en sigaretten, niet met speelgoed. Maar de Belgische poppenfirma Unica was er wel als de kippen bij om de poppen te maken die iedereen toen wou. In de collectie van het huis van Alijn zitten mooie stukken van zulk bevrijdingsspeelgoed: een vrachtwagen met Amerikaanse ster en het opschrift 'To Berlin', bijvoorbeeld. En ook deze Tommy doll, genoemd naar het koosnaampje van de Britse soldaten.

Een Tommy soldatenpop: bevrijdingsspeelgoed uit de collectie van het Huis van Alijn

Vynilla

Vynilla heeft over de loop van de jaren een reputatie opgebouwd met een eigenzinnige muziekkeuze, zowel op vinyl als op cd. Ze kopen en verkopen nieuw en tweedehands, van goedkoop tot gezochte collectors. Sinds 2010 kun je er ook terecht voor wijn. VINILL Y A importeert kwaliteitswijnen van

kleinschalige wijndomeinen, vooral uit Frankrijk, Spanje en Oostenrijk. De domeinen zijn zorgvuldig uitgezocht en de keuze van wijnen is net als de muziekcollectie best wel eigenzinnig.

Handelaar

Bob

Adres

**Sint-Kwintensberg
38**

Website

vynilla.be

Handelszaak

**Vynilla/
Vin Il Y A**

Opgericht in
1981

Zonder Gent geen vinyl?

Polyoxybenzylmethyleenglycolanhydride, het zal u waarschijnlijk niet veel zeggen. Bakeliet misschien wel? Bakelieten schakelaars, telefoons, asbakken, arbiterfluitjes: ze zijn allemaal geld waard in de vintage-winkels. De uitvinder van die vroege kunststof was de Gentenaar Leo Baekeland. Ook voor de muziekindustrie was het donkerbruine goud een gamechanger.

Er zijn van die mensen. Leo Baekeland (1863-1944) was nauwelijks afgestudeerd als chemicus aan de Gentse universiteit, of hij had al een patent op zak voor een nieuw soort fotografische platen. Hij zette zijn onderzoek voort in de Verenigde Staten, en daar ontwikkelde hij Velox-fotopapier. Hij verkocht de rechten aan Eastman-Kodak en zij maakten van dat papier de wereldstandaard. Minpuntje voor Baekeland: hij moest bij de verkoop wel beloven zich uit de foto-industrie terug te trekken.

Hij richtte zijn pijlen dan maar op kunststof. Zijn fenolhars bleek hittebestendig, goedkoop, elektrisch isolerend en makkelijk om vorm te geven. 'The material of a thousand uses' stond er op de reclame en dat was niet gelogen. Dankzij bakeliet boonden de luchtvaart, auto-industrie en telefonie extra snel. Time Magazine bekroonde Baekeland tot een van de 20 grootste wetenschappers aller tijden. (Maar in Gent zijn we precies toch een standbeeld vergeten. Eentje in bakeliet anders?)

“Plots kwam er opera of jazz uit een draaiende schijf”

In Gent werd bakeliet geproduceerd door Vynckier, in de afdeling Vyncolit aan de Wiedauwkaai. Maar wat minder mensen weten, is dat hier ook een platenfirma profiteerde van de wonderlijke kunststof. Aan de Waalse Krook, waar vandaag de bibliotheek staat, produceerde Compagnie Chantal al vanaf 1919 muziekplaten in bakeliet. Ze deden opnames in de Minard, persten de platen, ontwikkelden de grammofoons en hadden schrijnwerkers in dienst voor de bekisting. Alles dus.

Chantal was in feite de eerste volwaardige Belgische platenfirma. Hun 78-toerenplaten waren een mirakel voor wie ze het eerst hoorde. Plots kwam de stem van een operazanger of het geluid van een jazz-band uit een draaiende schijf! Eén groot nadeel aan de bakelietplaten: hun breekbaarheid. De uitvinding van het meer soepele vinyl in 1948 betekende daarom de doodsteek. Maar de Vinylla en zoveel andere Gentse platenzaken, die hebben we nog altijd.

Grammofoon geproduceerd door Compagnie Chantal in Gent

Métier-Reyné

Métier-Reyné is een meer dan 20 jaar oude speciaalzaak met een uitgebreid assortiment lederwaren, schapenvachten, tapijten, koeienhuiden, warme wollen plaids, schoenen en pantoffels. De laatste

jaren is hun assortiment uitgebreid met vele mooie geschenk-artikelen en artisanale producten van Europese origine en ver daarbuiten zoals Ierse houten kapblokken, Britse plaids, Amerikaanse geurkaarsen en Australische Bluntstone Boots.

Handelaar
Stanny

Adres

Nederkouter 121

Website

metier-reyne.com

Handelszaak
Métier-Reyné

Opgericht in

1998

Manneke Pis, ereburger van Gent

Het Brusselse exemplaar laten we aan de toeristen over. Maar wat is het verhaal achter ons eigen Gentse Manneke Pis? Er doen veel verhalen de ronde over dat bronzen pagadderke boven de deur van Kraanlei 17. Maar dat het iets met leer te maken heeft, daar is een beetje uitleg bij nodig.

Eerst de feiten. Ons Manneke is jonger dan zijn broertje in Brussel (dat van 1619 dateert) en hij heeft nooit geplast. Deze jongen houdt trouwens zijn pietje niet vast, maar houdt wel ondeugend zijn hemd omhoog. Vermoedelijk kwam die van ons er in de 18de eeuw. Het origineel was een stenen exemplaar, dat in de preutse 19de eeuw zelfs een stenen vijgeblad aangemeten kreeg. In 1965 waaide het beeldje van de gevel, om in 1980 vervangen te worden door het bronzen exemplaar van vandaag.

Maar wat staat hij daar te doen? Een eerste theorie noemt de wijnhandel die vroeger in dat pand op de Kraanlei zat. Ondeugende flashende jongetjes worden namelijk geassocieerd met Bacchus, de Romeinse god van de wijn en liederlijk plezier. Er zijn verschillende klassieke taferelen teruggevonden met soortgelijke figuurtjes en ook in het British Museum staat er eentje. Maar niet iedereen gelooft die theorie.

“Plassen was een job, en dit beeldje was misschien gewoon een eerbetoon aan de kleuters van dienst,”

Het Gentse exemplaar zou wel eens een heel eigen geschiedenis kunnen hebben. Het Patershol was eeuwenlang een buurt waar de Gentse leerlooiers actief waren. De naam Plotersgracht verwijst daar nog naar: de ploters waren de mannen die met een schraapijzer restjes vet en haar van de huiden verwijderden. En een gracht lag daar wel degelijk ook. Water was essentieel bij het looien. Ook de Huidevettershoek langs het water van de Krook was vroeger een centrum van de leernijverheid.

Maar nu komt het: alvorens je aan de echte lederbewerking kon beginnen, moesten de huiden worden geweekt. Dat gebeurde in een bad gevuld met water, kalk, boomschors, mest en... urine. De ammoniak die daarin zit, helpt namelijk om de stugge huiden soepel te maken. Daar was veel zuivere urine voor nodig, en we weten dat die opgehaald werd bij de kinderen in de buurt. Met andere woorden: plassen was een job, en dit beeldje was misschien gewoon een eerbetoon aan de kleuters van dienst.

Nog een laatste weetje: in 2014 kreeg ons manneke gezelschap. De tweeling Lena en Luna flankeren hem nu. De meisjes met open benen hebben wel een wateraansluiting gekregen, dus als het nodig is, kan er nu ook aan de Kraanlei geplast worden. Girl power!

Kermisfoto van Manneken Pis

Bell Fix

Is je toestel kapot? Maak je geen zorgen, Bell Fix is een professionele hersteldienst voor smartphone, tablet, Macbook en computer. Naast herstellingen kan je er ook terecht voor de aankoop van elektronica van de volgende merken: iPhone, Samsung, Huawei, Motorola, Oppo, Xiaomi, Oneplus, Nokia, LG, HTC en Sony.

Je kan binnen met of zonder afspraak en kleinere reparaties als schermherstellingen kunnen meestal onmiddellijk gebeuren terwijl je wacht. Sowieso is het nakijken van je toestel gratis.

Handelaar
Huguette en
Flamur

Adres
Ketelpoort 2

Website
bellfix.be

Handelszaak
Bell Fix
Opgericht in
2015

De pot verwijt de ketel

Het water heet de Ketelvaart, de straat de Ketelvest, de brug de Ketelbrug, het pleintje de Ketelpoort. We zijn mee, hier is iets met ketels. Maar er zijn weinig plaatsnamen in Gent waar zoveel tegenstrijdige verklaringen voor zijn. Zet u schrap voor een rondje ethymologie.

Dampoort, Heuvelpoort, Keizerpoort: die plaatsnamen op de kleine ring verwijzen allemaal naar de oude stadspoorten die afgebroken zijn in 1860. Maar lang daarvóór, toen Gent nog een stuk kleiner was dan de Ring, stonden er al oudere middeleeuwse poorten in de binnenstad. Dat waren bijvoorbeeld de Zandpoort, de Braempoort en deze hier, de Ketelpoort. Er blijft geen steen van over, maar ooit stond die er dus wel degelijk.

Die middeleeuwse poorten hadden een cilindrische vorm met een bizar rond dak dat er een beetje uitzag als een handvat op een deksel. (In een piepklein detail op de achterpanelen van het Lam Gods zie je er trouwens zo eentje.) Vandaar de eerste mogelijke verklaring van de naam: Ketelpoort. Hmm. Goed geprobeerd, maar ook de andere poorten hadden die vorm, dus waarom was enkel deze dan de ketelpoort?

“Een poortgebouw, een draaikolk of een blikken doos: beslis maar zelf over die Ketelvest”

Een tweede, meer plausible verklaring, ligt in het water. Aan het oude gerechtshof komt de Ketelvest namelijk uit in de Leie. Volgens de overlevering zorgde dat voor heel woelige stroming, wat bijzonder gevaarlijk was voor wie er per ongeluk inviel. Het kolkte daar zoals in een kokende pot waar je niet levend uitkwam – oftewel: je ‘vloog er in de ketel’.

Nog een derde, om het af te leren. Aan het andere uiteinde van de Ketelvest ligt de Waalse Krook, waar vandaag de bibliotheek en het Wintercircus staan. Dat is een scherpe bocht, die niet zonder gevaar was voor de vele schippers die destijds de Gentse binnenwateren op moesten varen.

Om makkelijker te manoeuvreren maakten ze kabels vast aan de meerpalen in de bocht. Vanop de boot zelf is dat niet evident, dus ze kregen assistentie. Gentse straatjochies assisteerden om beurten de schippers die hen de meertouwen toewierpen. Maar voor wat hoort wat: de jongens gooiden daarna een blikken trommel naar de schipper. Die ving hem op, stak er wat centjes in en keilde ‘het keteltje’ terug. De feiten kloppen zeker, daar zijn zelfs nog ooggetuigen van. Maar of de naam Ketelvest daarvan komt? U beslist.

Werken aan de Ketelvest en Ketelbrug, op een zeldzaam oude foto uit 1894. Rechts het Oude Gerechtsgebouw.

Madame Panier

Madame Panier is een unieke winkel vol manden in alle kleuren, maten en materialen van rotan over sisal, van bamboe tot hout en van jute tot linnen en uiteraard in riet. Je vindt er naast gevlochten manden, rotan zetels, stoelen en tafeltjes vooral decoratie in natuurlijke materialen met sterke focus

op kwaliteit, originaliteit en respect voor traditie. Bestellen kan ook online via de webshop.

Handelaar

Lotte

Adres

Brabantdam 58

Website

madamepanier.be

Handelszaak

**Madame
Panier**

Opgericht in

2019

Smijt maar in de mand

We doen al ons best, maar nog niet genoeg. Wie de goedgevulde pmd-zakken bekijkt langs de Gentse gevels, weet dat we nog altijd massaal aluminium en plastic gebruiken om ons eten te verpakken. Nog niet zo lang geleden ging dat hier helemaal anders. Melk ging in een fles, vis ging in de gazet van gisteren, fruit ging los in de mand.

Wie vroeger zijn commissies deed, kon niet zonder een mand. Dat was 500 jaar geleden zo, en dat was nog zo in de tijd van onze grootouders. Goederen stonden toen bij winkeliers en marktkramers uitgestald in grote geweven manden, sterke linnen of jute zakken of houten kisten. En de huisvrouwen die boodschappen deden, die waren onafscheidelijk van hun eigen rieten mand.

Onze vroege industrie had sterker gerief vandoen: een goed gevlochten mand moest honderden kilo's kunnen torsen. Zelfs een overledene kon in een goedkope mand worden begraven. Voor de visserij bestonden speciale vismanden of bennen. In de landbouw waren manden nodig om karren vol kleinvee, groenten en fruit te stapelen. En dan hebben we het nog niet gehad over rugkorven, mattenkloppers, rieten zittingen...

“Heb je nog een mand van je bomma? Zij had ze misschien ook al van de hare”

Dat moest natuurlijk allemaal gevlochten worden. De mandenmakers waren tot het einde van de 18de eeuw verenigd in één van de Gentse gilden. Zij hadden het plaatselijke monopolie. Een leerling-vlechter – meestal van kindsbeen af aan de slag – deed er twee jaar over om de stiel in de vingers te krijgen. Een vrouwenjob? Nope. Meestal ging het beroep over van vader op zoon. Pas na nog een paar jaren, een zwaar praktijkexamen (en een fikse betaling) mocht je jezelf Meester in de gilde noemen.

In 1772 maakten de Gentse stadsrapporten bijvoorbeeld melding van 22 mandenvlechters, vertegenwoordigd door 14 families. Toen de Franse bezetter aan het einde van de 18de eeuw alle gilden afschafte, veranderde dat niet veel. De mandenmakers bleven even actief. Nogal wiesdes, want iedereen had ze nodig. En moeder natuur leverde ieder jaar de nieuwe grondstoffen: wilgentenen of wies, rotan, stro of riet.

Al die manden gingen een eeuwigheid mee – kijk maar naar de exemplaren in je eigen huis. Daar zit wel ergens een wasmand of houtmand bij die je van je bomma hebt, nee? En zij misschien ook al van die van haar. Nu we allemaal wat over duurzaamheid gaan nadenken, is een mand niet per se iets uit het verleden, maar gewoon iets voor de toekomst.

Groenten kopen op het Veerleplein, anno 1892

Studio Cro

Cro heeft als professionele vrouwelijke body piercer meer dan 30 jaar ervaring en is gespecialiseerd in de anti-migraine Daith-piercing en intieme piercings. Naast een ruim assortiment piercings kun je hier ook terecht voor anti-allergische, tand- en genderneutrale juwelen samen met tattoos die

gezet worden door resident tatoeage artiest RÓcher Tatt. Hygiëne wordt hoog in het vaandel gedragen en door de drukke agenda is een afspraak maken bij Studio Cro een absolute noodzaak.

Handelaar
Carolien

Adres
Zuidstationstraat 6

Instagram
@piercingsbycro_at_studio.cro

Handelszaak
Studio Cro

Opgericht in
2021

Frieten bij Elga, tot een kot in de nacht

Vraag oudere Gentenaars naar wat ze weten over Julia Clara Grossfeld, en je zal niet veel respons krijgen. Maar laat de naam Elga vallen, van de frituur in de Zuidstationstraat, en hun ogen beginnen te fonkelen. Elga was eigenlijk de naam van haar jongste dochter, maar dat wist al rap niemand meer.

Er zijn nog wel meer verrassingen over de legendarische Elga. Zo was ze helemaal geen Gentse, maar geboren in Antwerpen in 1922. Haar grote droom lag in de showbusiness, en ze trad een tijdje op met The Grossfeld Sisters, een jazztrio met haar zussen. Toen de grote doorbraak uitbleef, ging ze maar café houden in Brussel, en dan in Gent.

Ze had dus al een heel leven achter de rug, toen ze vanaf 1973 Gentse geschiedenis zou schrijven. Samen met haar man Humberto Vitta begon ze het gele goud te bakken in de Zuidstationstraat. Waren het de beste frieten van Gent? Misschien. Maar vooral de goedkoopste. Voor een pakske met stoverij vroeg Elga maar 65 frank in de periode dat andere frietkoten daar al het dubbele voor vroegen. Bovendien was ze laat op de avond open – zeg maar tot een kot in de nacht.

Het valt dus niet te verwonderen dat ze goed te doen had bij de nachtraven zonder geld. In die tijd was de Zuid en de Kuiperskaai zowat het epicentrum van het Gentse nachtleven, zeg maar de Overpoort en de Vlasmarkt van toen. Elk beetje alternatieveling die in de jaren '70 of '80 uitging, is bij Elga dankbaar de reddende maaltijd komen eten. Ze was een volkse matronne die perfect met al die zattigheid om kon en er vooral zelf haar leute mee had.

“Waren het de beste van Gent? Misschien.
Maar vooral de goedkoopste. En de laatste
die je kon krijgen”

Toen Umberto in 1999 stierf, besloot Elga er ook mee te stoppen. In het jaar 2000 bakte ze de laatste frieten en schoof ze haar gordijntjes voor altijd dicht. Daarna kwam er op de benedenverdieping van nummer 6 een kunstgalerie en vandaag Piercing Cro. De geschiedenis neemt speciale bochten, maar helemaal vergeten zal Elga nooit zijn.

Een van haar vaste klanten was namelijk liedjesschrijver Lieven Tavernier. Zo een vaste klant, dat hij de grootmoeder van het Gentse nachtleven vereeuwigde in zijn tekst voor 'De fanfare van honger en dorst', gezongen door Jan De Wilde. "We hadden geen geld om eten te kopen / Maar we wisten voor alles het beste adres / Mosselen bij Leentje en frieten bij Helga / En Annie bewaarde voor ons wel een fles." Dat moest dus eigenlijk Elga zijn, zonder H, maar 't is hem vergeven.

Julia en Humberto (copyright Ryan Stevens)

Huiszwaluw Home

Bij Huiszwaluw Home vind je geschenken, verlichting, meubels en interieuradvies op één adres. De gezellige winkel is gevestigd in een elegant herenhuis in hartje Gent. Cadeautjes vind je op het gelijkvloers. Wooninspiratie in een van de sfeervol ingerichte kamers op de bovenste

twee verdiepingen. Naast Scandinavische design merken als Ferm Living, Hay, Marimekko of Moebe is er ook aandacht voor lokale en beginnende ontwerpers. Online snuisteren kan via de webshop.

Handelaar

Dicky

Adres

Onderbergen 51

Website

huiszwaluw.com

Handelszaak

**Huiszwaluw
Home**

Opgericht in

2008

Katrienspekken: altijd goed voor alles

Een klein houten deurtje in een lage muur, tegenover de zijkant van de kerk, op de hoek van Onderbergen en het Sint-Michielsplein. Meer blijft er niet over van het spekkenwinkeltje van Katrien. Heel Gent wist nochtans de weg, meer dan honderd jaar lang. Vreemd genoeg zijn er nog opvallend veel vraagtekens over de geschiedenis van de Katrienspekken. Wat we zeker kwijt zijn, dat is het recept.

Om te beginnen: Katrien heette niet Katrien. Haar echte naam was Elsa Guyssens. Katrien Vandermaeren was haar grootmoeder. Zij was het die de harde zuigsnoepjes begon te bakken in 1870. Enfin, dat is het jaartal dat een tijdje boven het deurtje geschilderd stond, maar het zou ook tien jaar vroeger of later kunnen zijn. De spekken waren in ieder geval populair genoeg om elke verkoopster vanzelf die naam te geven. En dus heette ook kleindochter Elsa voor iedereen Katrien.

De snoepen waren een probaat middeltje tegen een valleinge. “Gij allen die hoest, wendt u zonder uitstel tot het oud gekend Huis Katrien” hing er daarom in de piepkleine winkel. Katrien vertelde dat haar moeder tijdens de Eerste Wereldoorlog veel ‘hoestbollen’ moest maken voor de gewonde soldaten. Voor de ergere gevallen moest ze die zelfs in de vorm van zetpillen bereiden. Velen hadden aan de spekken hun leven te danken, beweerde ze.

“Voor zwaargewonde soldaten die niet konden zuigen, maakte ze hoestbollen in de vorm van zetpillen”

Straf, wat zat er dan wel in de fameuze spekken? Heel zeker kandijsuiker, waarschijnlijk vlierbloesem, mogelijks zoethout en wie weet een beetje honing. Dat ze daarmee levens konden redden? Tuurlijk niet. Katrienspekken waren gewoon lekker. De keuze was simpel: een zakske zwarte of een zakske beige. En om het nog simpelder te maken: ze hadden allebei hetzelfde recept. De beige waren na het bakken (op een ouderwetse Leuvense stoof) gewoon iets langer ‘gerokken’ en smaakten daarom minder door.

Katrien overleed in 1985. Haar man Prosper heeft nog een paar jaar langer de snoepen gebakken en verkocht, maar hij nam het recept met zich mee in het graf. Het winkeltje is voorgoed verdwenen tijdens de (broodnodige) restauratie van het statige stadspaleis op de hoek. Confiserie Temmerman heeft nog een tijdje Trienespekken verkocht, maar de kenners zeggen dat die niet hetzelfde smaakten. Bon, ze mogen dan voorgoed verdwenen zijn, de moeder van de Gentse snoepers blijft herinnerd: een klein steegje aan de Nieuwewandeling heet sinds 2018 het Elsa Guyssenspad.

Kapsalon Kenneth

Kapsalon Kenneth aan de Coupure is een nostalgische herenkapperszaak met een goed bewaard art nouveau interieur uit 1890.

Eigenaar Kenneth, met al meer dan 65 jaar trouwe dienst, soigneert de klant nog steeds zoals dat vroeger gebeurde: na de kapbeurt de klant

afborstelen, je bril nog even schoonmaken, ... precies zoals het hoort.

Het kapsalon heeft al het oudste interieur, nu zit Kenneth in de laatste rechte lijn om de oudste herenkapper van het land te worden (of misschien is hij dat al!)

Handelaar
Kenneth

Adres
**Coupure Links
499**

Handelszaak
**Kapsalon
Kenneth**

Opgericht in
1964

Een soigneur van kapsel en ziel

Het hoeft niet voorbij te zijn om geschiedenis te heten. Zwaai de deur maar eens open van kapsalon Kenneth. De lavabo's in wit porselein, de bolle hanglampen, de zilveren kannen en koperen schalen: je bent zonet door een portaal in een ander tijdperk binnengestapt. En toch staat de heer des huizes nog altijd te knippen en te scheren.

Hij werkt niet meer elke dag en hij doet het vooral nog voor zijn trouwe clientèle, maar Kenneth Tomboy zal de schaar en het mes niet laten liggen. Met 70 jaar dienst op de teller zou dit wel eens de langst werkende Gentenaar kunnen zijn. Toen hij na een zware operatie drie maanden thuisblijven voorgeschreven kreeg, stond hij na drie weken weer achter de stoel. Wie ernaar vraagt, krijgt een laconiek antwoord: "Ik ben een zelfstandige."

Hipster barbiërs moeten in heel Europa op zoek naar de juiste geslepen spiegels of een mahoniebruine ladenkast. Maar dit interieur uit 1890 is niet aangekocht, het is overgeërfd. De art nouveaumeubels stonden eerst bij Schauvlieghe in de Veldstraat, verhuisden dan naar kapper Léon (aan de overkant van de Coupure) en begonnen hier bij Kenneth aan hun derde leven. In vergelijking zijn de hydraulische kappersstoelen met vanillegele voet nog piepjong – dat zijn prachtige Amerikaanse modellen uit de jaren 1960.

“Wie de haren knipt, verzorgt ook de ziel.
Een goede kapper moet kunnen horen,
zien en zwijgen”

Aangezien de mode om de vijftien à twintig jaar terugkeert, heeft Kenneth er zelden moeite mee. Pakweg de opgeschoren coupes heeft hij al een paar keer zien komen en gaan. De Beatles waren minder goed nieuws: in de jaren '60 en '70 verloor hij klanten aan de verduivelde mode van ongesneden baarden en nektapijten. Gelukkig had Kenneth aan de Coupure ook altijd een trouw clientèle van advocaten, dokters en profs. Zij hielden wel vast aan hun gesteven kragen en hun gladde kin.

Wie zich hier laat knippen, ervaart de klasse van weleer. Mensen verzorgen, dat zit in de details. Na de knipbeurt borstelt Kenneth je grondig af en hij helpt je in je jas. Wie een bril draagt, krijgt een geutje eau de cologne op de brilglazen. Maar zulke discrete charme zit niet enkel in de vingers. Wie de haren knipt, soigneert ook de ziel. Een goede kapper moet kunnen horen, zien en zwijgen. En dat is bij een mannenzaak niet anders...

Haardroger uit collectie Kenneth,
copyright Dirk Panier

Tamis Homekitchen

Bij Tamis Homekitchen kun je elke week van woensdag tot vrijdag doorlopend van 11u30 tot 19u huisbereide gerechten afhalen. Gaande van verse soep, dagschotels met bio vlees/verse vis/vegetarisch/veganistisch over het slaatje van de week tot wraps, desserts en apero lekkers.

Alles is vers bereid met lokale en seizoensgebonden producten. Daarnaast kan je er ook terecht voor catering en culinaire activiteiten in de vorm van lezingen, proeverijen en workshops.

Handelaar

Tamara

Adres

Spiegelhofstraat 21

Website

tamishomekitchen.com

Handelszaak

**Tamis
Homekitchen**

Opgericht in

2020

Deliveroo in de 19de eeuw: geen probleem

Geen goesting om te koken vandaag? Dan haal je toch gewoon iets af, of beter nog: je laat het brengen. Scrollen en klikken tot jouw eten aanbelt aan de deur. Dat ze daar in de jaren stillekes nog geen apps voor hadden, dat moeten we niet uitleggen. Maar toch gaat de cultuur van kant- en klare maaltijden al lang mee in Gent.

We hebben vandaag bijna allemaal vier kookplaten, een oven en een microgolf, maar die staan daar soms niets te doen. Vroeger zat dat wel anders. Heel wat Gentenaars hadden wel hun eigen potje willen koken, maar ze huurden een kamer zonder keuken. Tot een eind in de 20ste eeuw moesten de meeste huurders het doen zonder gas of elektriciteit.

Het was dus elk voor zich tenzij je een hospita had – de voorloper van de kotmadam – die voor het warme eten zorgde. Maar dat was dan weer duurder en dat kon niet iedereen zich veroorloven. Het gevolg? Koude gerechten, vooral brood, waren dagelijkse kost. Wie iets warmes tussen de kiezen wilde, moest de stad in.

“ De traiteurs bezorgden niet alleen de exclusieve diners, maar ook de borden, de glazen en het bestek ”

Herbergen, restaurants, hotels en andere gelegenheden boden wel warme maaltijden maar dat was voor de doorsnee Gentenaar veel te duur. Jan modaal vond wat warmes bij de braderijen: kleine koterijen die worsten of 'triepen' en gebakken orgaanvlees verkochten, wellicht gecombineerd met brood. Die bestonden al sinds de middeleeuwen. Net zoals we vandaag frieten of kebab bestellen, eigenlijk.

En voor de betere klasse? Die hadden hoe dan ook personeel om voor hen te koken. En als het iets meer mocht zijn, dan was er al in de 18de eeuw een geschikte oplossing: de koks aan huis. Zij zorgden voor de échte gastronomische hoogstandjes. In Gent kon een tiental koks worden ingehuurd, elk met hun specialiteit en recepten. Gepocheerde kwarteleitjes, iemand?

In de 19de eeuw begon de cateringbusiness echt te draaien. De spijsleveraar, traiteur of tafelhouder zorgde niet alleen voor luisterrijke feestdiners maar ook voor de borden, de glazen en het bestek. Zo kon je vermijden dat jouw eigen kostbare porselein een oortje kwijtraakte. Grote namen in Gent waren traiteurs zoals Vandernoot aan de Zonnestraat en Urbanowiez aan de Vogelmarkt. Ze grossierden in exclusieve diners maar het kon ook gewoon een plat du jour zijn, afgehaald of aan huis besteld. Niet zo anders als vandaag!

Reclame voor Urbanowiez, een Gentse traiteur die zowel dagschotels als feestmalen leverde, ook aan huis

Shoppingcenter Malem

In de jaren zestig waren er in Malemwijk een dozijn kleine en uiteenlopende buurtwinkels. Met de komst van grote supermarkten zijn deze allemaal verdwenen. De unieke gemakswinkels worden gemist, maar komen terug in het shoppingcenter Malem project: een expo en een heuse buurtwinkel

met basisproducten. Daarnaast zijn er ook automaten en een tweedehandswinkel met leuke spullen.

De winkel en expo zijn te bezoeken op woensdag en zondag van 14u tot 18u.

Handelaar

Koen

Adres

Heldenplein 22

Website

**shoppingcenter-
malem.be**

Handelszaak

**Shoppingcenter
Malem**

Opgericht in

2023

Pasta, couscous en de krant van gisteren

Ooit waren er twaalf winkeltjes op het Heldenplein. Vandaag blijft enkel de apotheek over. Dat kon niet zijn, vonden de creatievelingen van Studio Malem. En dus begonnen ze maar hun eigen shoppingcenter. 't Is hier in ieder geval plezieriger dan aan de Zuid.

Melk, koffie, pasta, couscous, WC-papier: tot zover niets bijzonders in de buurtwinkel. Maar wat dacht je van per kleur gesorteerde m&m's in antieke sjielenbakken, de krant van gisteren, zelfgemaakte juwelen en een mini-een-hoornwinkel? Een paar andere ideeën wachten nog op uitvoering, zoals de rayon om vervelende kinderen in te ruilen voor een beter exemplaar.

Het draait hier duidelijk niet om de winst, maar om de lol. Wat binnenkomt, gaat naar de vrijwilligers en – als het een beetje meezit – naar het zomerkamp van de kinderen die het brein zijn achter de zottigheid. Het idee kwam van buurtbewoner Koen Vromman. Hij was bezig met een erfgoedproject over de oude handelszaken van het Heldenplein. Een verleden dat niet los te koppelen valt van het ontstaan van de wijk in de jaren 1950.

“500 gelijke huisje-tuintjes en de kerk in 't midden. Het blijft een uniek zicht in Gent, dat eiland Malem”

In die tijd was de nood aan nieuwe sociale woningen groot. Het stadsbestuur besloot op het vochtige gebied Malem, helemaal omgeven door Leie-armen, een sociale woonwijk te bouwen. Niet met hoge woonblokken, zoals toen al vaak gebeurde, maar volgens het tuinwijkprincipe. Het resultaat: 500 uniforme huisje-tuintjes met zwarte daken en de kerk in 't midden. Het blijft een uniek zicht in Gent, dat eiland Malem.

Ook de straatnamen pasten in de geest van de tijd. Wereldoorlog II was net voorbij, en de helden moesten geëerd worden. Vandaar de Breendonkstraat, Dapperheidstraat, de Gijzelaarsweg, de Normandiëlaan, de Ontmijnersstraat, de Parachutistenweg, ... en als kers op de taart: het Heldenplein. Handelszaken op het gelijkvloers waren toen essentieel.

In die jaren waren er een bakker, droogkuis, verfwinkel, viswinkel, kapster, slager, uitbeender, apotheek, horlogewinkel en drie kleine kruidenierswinkels. De Carrefours en Aldi's van onze wereld maakten daar een eind aan. In plaats van daar gewoon een fototentoonstelling of een boekje over te maken, besloot Vromman het verleden ook tot leven te brengen met dit nieuwe shoppingcenter. Merci daarvoor!

De viswinkel van weleer, met moeder en kinderen trots voor de zaak zoals dat hoorde

Akker en Ambacht

Akker en Ambacht is een coöperatieve buurt- en stadstuinwinkel in de Brugse Poort. Onder het motto: lokaal, ecologisch en fairtrade vind je er korte keten producten gaande van zuivel, groenten, vlees, vis en droogwaren over huishoudartikelen tot tuinmateriaal. Dankzij een eigen

kwekerij en bevriende kwekerijen in de buurt is er ook een ruim aanbod aan inheemse en sterke planten te vinden. Open van maandag tot vrijdag van 10u tot 19u en op zaterdag van 10u tot 18u.

Handelaars

**Kurt, Veronica en
Hadewijch**

Adres

Meibloemstraat 86

Website

akkerenambacht.be

Handelszaak

**Akker en
Ambacht**

Opgericht in

2016

Eens een cinema, altijd een cinema

Oudere Gentenaars, en zeker de sossen onder hen, hebben nog schone herinneringen aan de oude Cinema Rio van de Brugse Poort.

Ah... toen ze voorzichtig een klam handje legden op de knie van hun lief. In 1965 stopte de projector met draaien. Maar de jonge Gentenaars zijn daar nu nieuwe herinneringen aan het maken. Opnieuw in Cinema Rio.

Een volbloed arbeiderswijk als de Brugse Poort kon niet zonder een socialistisch volkshuis. Vanaf 1911 runde 'De Verbroedering' in de Meibloemstraat haar eigen volkscafé (waar nu Akker & Ambacht is), met achterin een theaterzaal, meerdere turnzalen en – last but not least, vanaf 1946 – een filmzaal voor 350 man, met extra plaats voor een live orkest. Cinema Rio was geboren.

De schone tijden waren in de jaren 1950. Technische innovaties als de kleurenfilm en het breedbeeldscherm trokken toen altijd maar meer volk. Het zijn ook de gouden dagen van de geschilderde filmaffiches, waarvan we er in Gent maar liefst 9.000 hebben... dankzij de flikken. Het was hier namelijk verplicht om elke affiche te deponeren in het commissariaat, en die zijn daar wonderwel bewaard gebleven.

“Dat uithangbord lag er toch nog, dus konden ze het net zo goed weer ophangen”

De Rio was niet de enige cinema van de Brugse Poort: de Blazoenstraat had de Novy en de Noordstraat had nog cinema Nord. Maar aan dat tijdperk van de wijkcinema's kwam een eind toen de televisie de huiskamers één voor één veroverde. De kleine zaaltjes liepen leeg, en vanaf de jaren 1970 bleven alleen de klassebakken in het centrum over. Tot er een paar alternatievelingen in de oude lokalen van de Verbroedering neerstreken.

Het balkon van de oude filmzaal was er nog, dus waarom niet gewoon herbeginnen? En aangezien ook het uithangbord nog ergens lag, hangt dat nu ook weer gewoon netjes aan de ingang. Et voilà: Cinema Rio twee punt nul. De programmatie hangt af van een thema. Bijvoorbeeld: allemaal films waarin aardappelen voorkomen, en dat mogen dan zowel klassiekers als kaskrakers als experimentele films zijn. Waarom? Daarom. En dat aan een prijs waarvoor je in de Kinopolis nog geen zakske snoep kan kopen.

Een poster uit de oude glorie-dagen van Cinema Rio in de Meibloemstraat

Mietime Tufting

Bij Mietime kan je terecht voor tufting workshops en je kan er ook een gepersonaliseerd tapijtje laten maken. Mieke brengt je huisdier mooi in beeld als origineel kunstwerkje. Tuften is een methode om enkele bollen wol om te toveren tot hoogpolige tapijtjes of wanddecoratie. Tijdens de

workshop kan je zelf je creativiteit uiten. Je leert er een uniek tapijtje maken dat je achteraf ook meeneemt naar huis. Hedendaagse handwerktechnieken zijn de ideale remedie tegen stress, echte me-time dus ;)

Handelaar
Mieke

Adres
Begijnengracht 1

Instagram
@mietime_tufting

Handelszaak
Mietime Tufting

Opgericht in
2010

Vanwaar de winkel op de hoek?

Woon je op een hoek in Gent? En ken je de geschiedenis van jouw huis? Laat ons raden. Er zat vroeger een winkel of café! En zonee, dan toch zeker op een paar andere hoeken in de buurt. De cafémadam of winkelier in kwestie, die woonde boven de zaak. Maar waarom eigenlijk? Vanwaar de typische winkel op de hoek?

In het Frans en het Engels zijn het echt begrippen, de cornershops of de magasins du coin. Ze staan synoniem voor ouderwetse gezellige buurtwinkels. In het beste geval hebben ze nog een gekleurde luifel en een bel aan de deur en staan de rekken er al al honderd jaar. Alles besprenkeld met een snuifje nostalgie.

In het Nederlands is het nog straffer: ons woord winkel betekent gewoon letterlijk hoek. Het Middelnederlandse 'winckel' zie je nog in het woord 'winkelhaak' (een rechte hoek, bijvoorbeeld van een voetbalgoal) en in dorpsnamen als Sint-Eloois-Winkel. Dat was niet het favoriete shop-adresje van Sint-Eligius, maar de hoek van twee wegen waar zijn kapel stond.

“Op een kruispunt van wegen komen mensen mekaar tegen”

En daarmee komen we bij de verklaring van waarom er zoveel hoekwinkels bestaan. Op een kruispunt van wegen, daar komen mensen mekaar tegen. Elke hoek heeft nu eenmaal dat simpele voordeel: zichtbaarheid van twee kanten en extra passage. Ook in niet-Westerse landen is het een basisprincipe: wie vers fruit of vis te koop heeft, die gaat op een kruispunt staan. En dat was (of is) in steden niet anders.

Neem nu de Begijnengracht. Als belangrijke verbinding tussen de Brugse Poort en de stadsmarkten was dat ooit een drukke winkelstraat. Meer zelfs: op één huis na was elk pand er vroeger een winkel, kapper of café. Later is de drukte verschoven naar de Burgstraat. Weinig Gentenaars kennen de Begijnengracht nu nog bij naam, tenzij je zegt ‘dat straatje aan pizza Roma’. En waar ligt pizza Roma? Precies, op de hoek.

Ook op de hoek met de Peperstraat overleefde de commerciële functie het langst. Vandaag de tapijten en workshops van Mietime, daarvoor naaimachinewinkel Bouchez, daarvoor tabak- en papierwarenwinkel Buyse, daarvoor de kroeg ‘Oud Begijnhof’. Je kan zover terug gaan in de stadsarchieven als je maar wil. Een winkel of een café, c’est garanti.

Braderij in de Begijnengracht

FANN

Fann is een gezellige, laagdrempelige winkel waar je terecht kan voor koop en verkoop van recente tweedehands merkkleding - zowel voor dames als voor heren. Geen vintage of verouderde stukken hier maar eigentijdse kleding in prima staat en dat voor een derde van de nieuwprijs. Elke dag

wordt de winkel aangevuld zodat het aanbod het hele jaar door wijzigt. Kleding die geen tweede eigenaar vindt bij Fann, krijgt toch een nieuw leven via organisaties die zich inzetten voor armoedebestrijding.

Handelaar
Griet & Ilse

Adres
Burgstraat 36

Website
fannshop.be

Handelszaak
Fann

Opgericht in
2012

Tweedehands van toen het woord nog niet bestond

Kleren maken de man. En hetzelfde geldt voor vrouwen. Maar zelfs al koop je het duurste galakleed en een halssnoer van perlefinekes, dat maakt jou nog geen chic volk. Of zoals ze het in Gent zo schoon zeggen: “Van brandhout kunde giene Louis Quinze moake.” Het is een wijsheid die hier al lang meegaat – even lang als tweedehandskleding.

Kledij was vroeger niet iets wat je zomaar weggooide. Een broek of een hemd werd doorgegeven van grote broer of grote zus aan de kleintjes, keer op keer. In de Middeleeuwen ging dat nog verder. Als er toen een stuk volledig afgedragen was, dan kon het nog naar de Gilde van de Oude Kleerkoopers. Die konden het altijd weer aan iemand anders verpatsen of verwerken tot iets nieuws.

Vandaag zouden we dat upcycling noemen, toen heette het gezond verstand. Textiel was nu eenmaal zeer duur in de tijd vóór de industriële revolutie. De kleerkasten hingen niet vol zoals vandaag. Tot welke stand je ook behoorde, kledij was nooit goedkoop en iedereen was er zuinig op. Vier volle zakken uit de Primark, dat zou zelfs de Graaf van Vlaanderen niet begrepen hebben.

“Vier volle zakken uit de Primark, dat zou zelfs de Graaf van Vlaanderen niet begrepen hebben”

Omdat kleren zulk waardevol goed waren, kon je ze ook gaan afgeven in een pandjeswinkel in ruil voor geld. In Gent kon dat vanaf 1623 in de Berg van Barmhartigheid in de Abrahamstraat (op de hoek met de Bonifantenstraat), een prachtig barok gebouw dat er nog altijd staat. Behalve sieraden en ander kostbaar goed was een groot deel van de verpande stukken kledij. Het was de job van de kleerschatter, die vaak om de hoek in de Burgstraat woonde, om de prijs te bepalen...

De beleende kleren die na één jaar en zes weken niet opgehaald waren, werden in het pandjeshuis geveild. Een rok of mantel kon uit verschillende standen van de maatschappij komen, zodat bidders er een schone slag konden slaan. Maar in de verkoopszaal stond toch een waarschuwing op de muur geschilderd: de gaai met een staart van pauwenveren. De boodschap was duidelijk: wie zich boven zijn stand kleedt, moet zich niets in het hoofd halen. Dat van dat brandhout en die Louis Quinze dus...

Een gaai met pauwenveren.
Muurschildering in de Berg van Barmhartigheid.
Foto: Dienst Monumentenzorg

Het Moment

De behoefte van elke gast is anders, afhankelijk van het gezelschap, tijdstip en budget. Bij Het Moment proberen ze in zoveel mogelijk behoeften te voorzien om optimaal te kunnen genieten van een stapje buiten de deur. Hier kan je zowel genieten van een koffie met croissantje, als een koudgeperst

sap met veganistische taart. Wil je eindigen met een goed boek, whisky-cola én een sigaretje? Geen probleem!

Handelaar
Valentine

Adres
Burgstraat 20

Website
genietvanhetmoment.be

Handelszaak
Het Moment

Opgericht in
2017

Napoleon in Gent

Gedecoreerde rosetten op het plafond, spiegels in een lijst met guirlandes, hoge dubbele deuren. En een likske goud, overal waar het kan. Aan de buitenkant valt er niet zoveel op aan koffiehuis Het Moment, maar binnen spat de grandeur ervanaf. Dat is typisch voor de Empirestijl die in zwang was ten tijde van Napoleon.

Lang hebben de Fransen hier niet de plak gezwaaid, maar hun stempel hebben ze wel gedrukt. Om te beginnen had Napoleon het niet zo begrepen op religie. Al die kloosters en kerken hoefden niet meer voor de Franse verlichte geesten. De Dominicanen mochten hun boeltje pakken uit het Pand in Onderbergen en de Sint-Pietersabdij werd grotendeels gesloopt. Vanaf dan waren die gronden een oefenveld voor het Franse leger: het Sint-Pietersplein.

Het Oude Kartuizerklooster aan het Fratersplein werd een fabriek. Niemand minder dan Lieven Bauwens installeerde daar zijn katoenspinnerij. Hij was de man die in Engeland rond 1800 een spinmachine was gaan stelen, de 'Mule Jenny'. Dat staaltje bedrijfsspionage heeft van Gent in een rotvaart een industriële textielstad gemaakt. Tien jaar later werkten er al 10.000 Gentenaars in de katoenindustrie. Tot grote vreugde van Napoleon, een man die wel hield van goed draaiende affaires.

De Gentse textielbarons, die vaarden er wel bij. Ze gingen gekleed in strakke kragen naar Franse stijl en trokken volop de kaart van de Empire voor hun stadspaleizen. Je ziet die strakke classicistische gevels (met rijkelijk versierde salons aan de binnenkant) vooral nog in de Burgstraat en de buurt rond de Kouter en de Brabantdam.

“De Keizer hield van goed draaiende affaires.
En dus ook van Gent.”

De vroege 19de eeuw, dat is de tijd dat het ware kapitalisme hier voet aan wal kreeg. Napoleon had namelijk ook die ouderwetse gilden afgeschaft. Vanaf nu moest het allemaal groter, sneller, groter, sneller, in mastodonten van fabrieken. Dat gebeurde op de kap van de armzalige arbeidersbevolking, vrouwen en kinderen inclusief.

En Napoleon zelf, heeft die ons nog met een bezoekje vereerd? Twee keer zelfs. In 1803 werd hij feestelijk onthaald op de Korenmarkt. Voor de gelegenheid werd er een heuse Arc de Triomphe in mekaar getimmerd. In 1810 hebben we die nog eens uit de kast gehaald voor zijn tweede entrée, dit keer aan de Brusselsepoort. De Gentse stadsarchitect, Jean-Baptiste Pisson, verbouwde toen ook het stadhuis. Hij liet een gotische zaal slopen en bouwde een extra trap als entree. Alles voor de Keizer, n'est-ce pas?

Triomfboog opgericht buiten de Brusselse Poort, voor de Blijde Intrede te Gent van Napoleon en Marie-Louise in 1810

Kwesto Juwelen

Ben je op zoek naar een trouwring of naar eigentijdse, trendy juwelen met een persoonlijke toets? Kwesto Juwelen heeft naast een eigen collectie een ruime selectie ontwerpen van eigentijdse Belgische of internationale juweelontwerpers. Zilver, al dan niet gecombineerd met edelstenen of

parels, is hun specialiteit, maar op aanvraag is ook massief goud mogelijk. Ze helpen je graag met het kiezen van het perfecte juweel.

Handelaar

Lieven en Rita

Adres

Walpoortstraat 20 (tijdelijk)

Website

kwesto.be

Handelszaak

Kwesto Juwelen

Opgericht in

1999

De vrouwen die de gas doen branden

Bij Gentse industrie denken we vandaag aan de Zeehaven. Maar ooit stond ook het centrum vol met rokende schouwen. Zelfs vlakbij de gezellige Walpoortstraat stonden verschillende textielfabrieken. En een gasfabriek. En een fabriek voor brandbare kousen. Euh, wablief? Dat laatste had alles te maken met licht op straat.

We zijn zo aan verlichting gewend, dat we vergeten hoe donker het 's nachts ooit was in de Gentse straten en stegen. Met alle aanrandingen, diefstal en louche affaires vandien. In 1571 sprak het stadsbestuur daarom al de wens uit "dat op alle hoeken van de grootste straten lantaarnen zouden hangen tegen stelen, rooven en moorde".

Aanvankelijk moest dat met fakkels en kaarsen. In de 18de eeuw verschenen de eerste lampen op koolzaadolie, daarna petroleumlampen en uiteindelijk gaslantaarns. Tegen 1864 stonden er al 1.300 op de Gentse straathoeken. Het lichtgas – niet te verwarren met het aardgas van vandaag – kwam uit een van onze eigen gasfabrieken. Gevaarlijk? Zeker. Want dat gas kwam van verhitte steenkool en was bijzonder ontvlambaar.

“Achter de tondeliers liep een stoet enthousiaste kinderen die de vlammetjes wilden zien oplichten.”

Gevaarlijk of niet, de eerste gasfabriek stond gewoon pal in het centrum, aan de Waalse Krook. Van daaruit vertakten zich sinds 1824 de leidingen zich naar de chique Kouter en de Korenmarkt - de buurt waar Kwesto's juwelencollectie ligt te glunderen - en waar mensen zich vergaapten aan het wonder van de dansende vlam.

Om de hoek van de gasfabriek stond de kouskesfabriek van Schulze, in de Korianderstraat. De sokken in kwestie waren gloeikousjes: netjes van synthetische vezels die bij verhitting helder wit oplichtten. Ze moesten het licht van de gaslamp, dat standaard nogal zwak en geel was, veel feller en witter maken. Schulze had 300 man in dienst – of zeg maar 300 vrouw, want het waren bijna allemaal dames en meisjes.

De 'mannen die de gas doen brannen', dat waren dan weer de tondeliers. 's Avonds en bij het ochtendgloren gingen zij van lantaarn naar lantaarn met hun lange stok, altijd gevolgd door een sliert enthousiaste kinderen. Hun job zijn ze al lang kwijt, want de stad schakelde na de Tweede Wereldoorlog over op elektriciteit. Maar de naam Tondelier leeft nog door in de nieuwe woonwijk aan de Gasmeterlaan. Daar staat ook nog een andere getuige van hun glorie-dagen: het enorme skelet van twee stalen gashouders.

Traditionele nieuwjaarskaart van de Gentse lantaarnaanstekers of tondeliers, 1884

Mokabon

Vraag een Gentenaar naar zijn favoriete koffiehuis en de kans is groot dat het antwoord Mokabon zal zijn. De zaak is een ambachtelijke koffiebranderij waar je ter plekke koffie en thee kan drinken, maar ook koffie (zowel volle bonen als gemalen) kan kopen voor thuis.

Handelaar

Grace en Quentin

Adres

Donkersteeg 35

Website

mokabon.be

Sinds 1991 zetten ze in op duurzame en eerlijke koffiebonen die het label van de Efico Foundation dragen. De zaak werd recent overgenomen door de dochter des huizes, dus verderzetting is verzekerd.

Handelszaak

Mokabon

Opgericht in

1937

Versgebrande geschiedenis

Er zijn van die plekken waar je al nostalgisch naar bent terwijl ze nog bestaan. Mokabon is er zo eentje. Het donkerbruine interieur is doordrongen van de geur van 85 jaar koffiebonen. Aan de kleine tafels bestel je nog een cappuccino met crème fraîche. En als het toch met melkschuim moet, dan krijg je er geen tekeningske in. Waarom? Daarom.

Vergeet de keten-die-niet-genoemd-zal-worden op de Korenmarkt. Vergeet de hippe zaken die investeerden in strak design en grote vensterpartijen. Aan de Mokabon staat de vaste klandizie al te wachten als het rolluik 's morgens naar boven gaat en de rode neonletters te voorschijn komen. Iedereen kent zijn plek. En als er meer volk begint toe te stromen, dan worden de zeven tafeltjes gedeeld.

Turkse Gentenaars, toogfilosofen met een krullebol en dames met een permanent: hier zitten ze allemaal vrolijk door mekaar. Er is geen wifi, maar er heeft ook niemand een laptop mee. Hoogstens de gazet. De Mokabon stamt duidelijk uit de tijd van toen niemand in België het woord barista kende – behalve de oprichter dan, want die was zelf een Italiaan.

“Niemand kende toen het woord barista – behalve de oprichter, want die was zelf een Italiaan”

Erminio Mazzaro verhuisde in de jaren 1930 uit de buurt van Padua naar Zelzate. Hij ontmoette er zijn vrouw Bertha Gauwe en ze verkasten naar de Donkersteeg in Gent, waar ze met de koffiebranderij begonnen. Hij brandde de bonen in de kelder, zij verkocht ze op het gelijkvloers. In de jaren '50 kwam ook de gelagzaal erbij, en dat Salon du Café was meteen een schot in de roos. Ook de eerste Turkse en Noord-Afrikaanse arbeidsmigranten voelden zich hier direct welkom. En dat woord Mokabon? Moest dat niet met twee k's? Neen, het is gewoon een korte Italiaanse manier om 'goeie koffie' te zeggen. In Verona is er bijvoorbeeld ook een Mokabon.

De eerste wissel van de wacht kwam er in 1978. Vanaf 1991 was het aan koffiebrander Tom Duran en uitbaatster Christine Berth. Zij bleef meer dan 30 jaar het gezicht van de Mokabon. En wie met een bang hartje naar de toekomst keek, die werd in 2023 gerustgesteld. Grace Ishiekwene, de dochter van Christine, en haar lief Quentin Magnette nemen de mooiste koffiezaak van Gent over. Ze hebben het beloofd: ook voor de komende jaren geen latte art in uw donkerbruine kop koffie.

Echtgenote en zoon van oprichter
Erminio Mazzaro achter de bar, jaren
1960 – collectie Sandra Mazzaro

DreamCATchers

Bij DreamCATchers help jij mee om katten die al lang in het asiel of opvang zaten, te socialiseren. Door jouw bezoek aan het café krijgen de katten terug vertrouwen in mensen waardoor ze stilaan kunnen openbloeien. Dat geeft hen meer kans om uiteindelijk hun droomthuis te vinden. Naast ons

poezenadoptiecafé kan je ook terecht in onze shop waar je alles kan vinden voor jouw kat. Oh, vergeet zeker niet te reserveren als je zeker wil zijn van een plaatsje in het café.

Handelaar

Evelyne en Larissa

Adres

Schepenhuisstraat 17

Website

wearedreamcatchers.be

Handelszaak

DreamCATchers

Opgericht in

2016

Ik kwam eens Moby tegen in een steegske

De Schepenhuisstraat tussen het stadhuis en de Onderstraat. In dat onooglijke achterafstraatje heeft wereldster Moby ooit een kleine galerij uitgekozen om zijn foto's te tonen. Enfin, uitgekozen – de galerij is er speciaal voor opgericht. Dit is een petite histoire over twee ambitieuze Gentenaars die plots mochten meespelen met de grote jongens.

We schrijven voorjaar 2011. Fotograaf Wouter Van Vaerenbergh en journalist Ben Van Alboom krijgen de vraag of ze geen plek weten waar Moby zijn fotoproject Destroyed kan komen voorstellen. Destroyed, dat was een reeks foto's die de muzikant had gemaakt op wereldtournee, vooral van desolate stedelijke plekken. Beelden zonder groupies dus, want Moby was (en is) niet dat soort van rockster.

In al hun naïviteit gingen Wouter en Ben met hun vraag aankloppen bij verschillende Gentse musea en galleries, maar die toonden allemaal zero interesse. Een popster die zelf foto's maakt? 't Zal wel! Nu, ze kenden de New Yorker persoonlijk, want ze hadden hem zelf voordien al gefotografeerd voor hun eigen muzikale fotoproject Angels en Ghosts.

“ Het was Gent en het was Moby, dus daar moest een feestje van komen ”

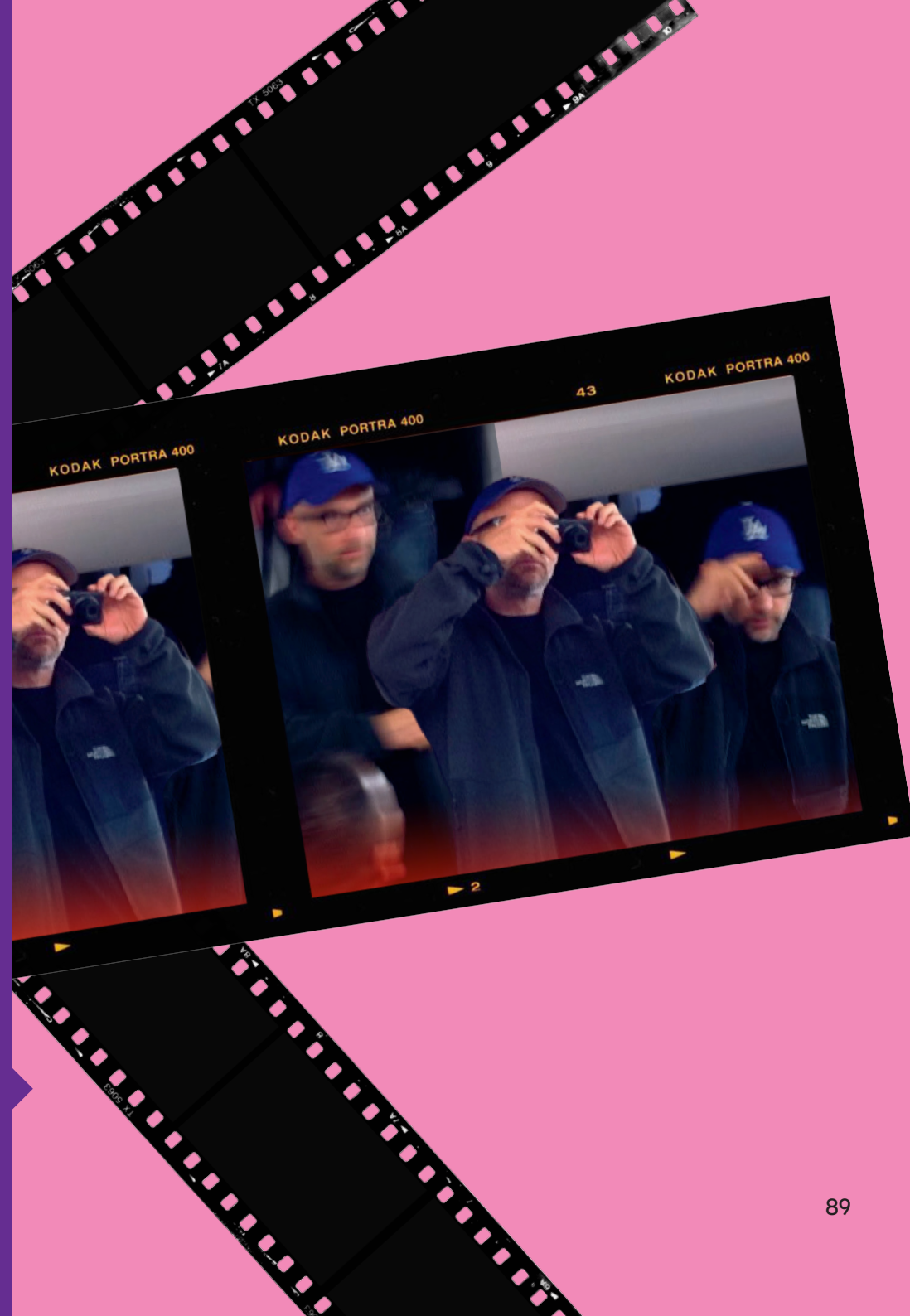
En zo kregen de jonge Gentenaars de peper in hun gat. Ze lieten Moby weten dat ze het dan maar zelf gingen doen in hun eigen galerij. Alles in orde, zaak beklonken. Klein detail: er was geen galerij. Vage plannen, dat wel, maar die moesten nu heel concreet worden – en rap. Op de benedenverdieping van Ben zijn huis, waar nu de katten van DreamCATchers wonen, richtten ze aan een rotvaart de A&Gallery op.

Het waren mini-Gentse Feesten toen ze de deuren van de galerij opensmetten. In aanwezigheid van Moby uiteraard, die nadien ook nog een dj-set heeft gespeeld om de hoek, in de middeleeuwse kelder van het NH Hotel. En zoals te verwachten viel, bleek die tien keer te klein voor iemand van zijn kaliber. Mensen stonden het blokske rond aan te schuiven, en wie binnen is geraakt, is bezweet van kop tot teen buitengekomen.

De foto die Moby trok

Moby op de trap van A&Gallery in 2011

Huis Decoene-Simons

Huis Decoene-Simons is een zaak met een lange geschiedenis die startte in 1919 toen de grootvader van de huidige eigenaar de ijzerwarenwinkel oprichtte. Je vindt er alles om te klussen en te koken. De nadruk ligt op kwaliteitsproducten; onder meer Le Creuset en Demeyere. Uniek is dat

het meeste koopwaar nog altijd per stuk of in kleine hoeveelheden gekocht kan worden en dat ook wisselstukken voorradig zijn.

Alle dagen open behalve op zondag.

Handelaar

Jan en Marie

Adres

Sluizeken 17

Instagram

@huis_decoene_gent

Handelszaak

Huis Decoene-Simons

Opgericht in

1919

IJzeren waren, ijzeren waarden

Laat het woord maar eens door je mond rollen. Quincaillerie. Heerlijk! Een perfecte vertaling in het Nederlands is er niet. Wij moeten het doen met iets als 'winkel met ijzerwaren en keukengerei'. Dat is in ieder geval exact waar Huis Decoene-Simons al meer dan een eeuw voor staat. Een walhalla voor elke bricoleur en amateurchef.

Je kan er niet naast kijken aan het Sluizeken. Het art déco stadspaleis met zes verdiepingen staat er trots sinds 1909, strategisch gelegen aan het einde van de Sleepstraat. Die straat was toen een belangrijke verbinding tussen de oude haven en het centrum. (Het water waar het Sluizeken zijn naam aan dankt is gedempt in 1952.) Oscar Decoene begon hier zijn winkel in 1919, in de buurt die toen volop boomde.

Vandaag zijn we twee lange generaties verder. Jan Decoene en Marie Vertongen hebben de fakkel overgenomen rond 1980 en wonen nog altijd achter de winkel, zoals het hoort. Hij is baas in de doe-het-zelfafdeling, zij heerst over de aparte rayons met potten en pannen. Of met een ander schoon woord: de pottecarie. Maar als je zaak al een eeuw bestaat, dan heb je al met een paar vijanden moeten afrekenen...

“Jan is de apotheker van de ijzerwaren:
hij weet exact wat er in elk van de
genummerde schuifjes zit”

De eerste was de opkomst van de doe-het-zelfketens en groothandels zoals Makro. Die slag heeft Huis Decoene-Simons op zijn pinkske gewonnen, dankzij betere merkproducten en kennis van zaken. Net zoals een apotheker weet Jan precies wat er in elk van de genummerde schuifjes zit in de imposante muurkast. Bolverzonken nagels, lichterhaakschroeven, tirefonds, rolluiksingels? Hij tovert ze direct te voorschijn.

De nieuwe grote concurrent was het internet. Een gevecht dat bijna niet te winnen was – en toch. Hobbychefs op tv hebben voor een revival gezorgd van de loodzware potten van Le Creuset, de oer-Belgische kwaliteit van Demeyere en de scherpst geslepen dunschillers. Marie geeft daarover nog altijd beter advies dan een zoekrobot en overdreven online reviews. Zo simpel is het.

De derde vijand zal wel het einde betekenen: de tijd. Hun kinderen zijn een andere weg ingeslagen, dus als Jan en Marie met pensioen gaan, komt er geen voortzetting voor dit huis van vertrouwen. Maar tot het zover is, blijven de amateurkoks en bricoleurs nog altijd welkom in een levend stuk Gentse geschiedenis.

Het Sluizeken in de tijd van toen – alles is veranderd
behalve huis Decoene-Simons

Sjapoo

Ria, gaat als beeldhouwster, op zoek naar nieuwe en verrassende vormen voor haar hoeden. Op elk vrouwenhoofd past een hoed, maar niet om het even welke. Samen met de klant wordt gezocht naar de juiste vorm. Wie niet meteen een hoed durft op te zetten, kan bij Sjapoo terecht

voor haarstukjes zoals fascinators en diadeems. Elke winter ontwerpt Ria ook een collectie mutsen met bijpassende sjaals. Deze worden vervaardigd uit hoogwaardige jersey's of uit pure kasjmier.

Handelaar

Ria

Adres

Sluizeken 29

Website

sjapoo.be

Handelszaak

Sjapoo

Opgericht in

1991

Op ieder kopke past een deksel

Ons hoofd bedekken, dat doen we al sinds de prehistorie om ons te beschermen. Een hoed tegen de zon, een capuchon tegen weer en wind, een helm tegen een ijzeren knots. Maar echt plezant wordt de geschiedenis van onze hoofddekseis pas wanneer we ze voor de looks beginnen te dragen.

Denk aan de puntmuts van een Bourgondische prinses, de bicornie van Napoleon of de scheve baret van een cantusganger: het zijn allemaal hoeden die enkel dienen als statussymbool of om te tonen dat je bij een groep hoort.

In de volle middeleeuwen, rond het jaar 1200, duiken in onze contreien de eerste van zulke hoedenmakers op, zowel voor dames als heren. In een stad als Gent waren er maar een paar, omdat alleen de elite die hoofddekseis bestelde uit dure materialen. In de 15de eeuw kwam er schot in de zaak, toen het aantal vermogende handelaars sterk toenam – kijk maar naar al die hoeden en mutsen op de schilderijen van Van Eyck.

“Chique vrouwen konden het zich niet permitteren om op elk feestje met dezelfde hoed te verschijnen”

Later zorgde ook de evoluerende mode voor extra werk: dames en heren van stand wilden wel iets moois op hun hoofd, maar niet altijd hetzelfde. Tegen het einde van de 19de eeuw waren er in Gent een tiental speciaalzaken die enkel hoeden verkochten: chapeliers voor de mannen, modistes voor de vrouwen. Mannen droegen een strohoed in de zomer, een bolhoed in de winter. De chique vrouwen konden het zich hoe dan ook niet permitteren om op elk feestje met dezelfde hoed te verschijnen. Werk verzekerd!

Terzelfdertijd werden er op veel grotere schaal ook hoofddeksele geproduceerd voor het werkvolk. 'Jan met de pet' kon vanaf het midden van de 19de eeuw voor een goedkoop hoofddeksele terecht bij een stuk of vijftig klakkenmakers en een dertigtal mutsenmaaksters, zoals de zusters De Broe (vanaf 1891 op Sluizeken 24). Rijkere dames gingen in die tijd naar speciaalzaken als Mesdemoiselles Casier in Oudburg voor hun meer extravagante foliekes in alle vormen, kleuren en materialen.

Hoeden maken is een oud ambacht en het blijft tot op vandaag een métier apart. Elk hoofd is verschillend en stoffen als vilt, sisal, stro, stof, crin of wol vragen allemaal om een andere aanpak. In Gent gebeurt het nog altijd met liefde, zoals hier bij Sjapoo.

Jozef Symons en Magdalena Vlerick
geflitst door een straatfotograaf in de
Veldstraat

Porseleinkaart van de zusters Casier:
hun exclusieve hoedenwinkel in Oudburg
bestond van 1836 tot 1848.
Foto: Liberaal archief Gent.

Fruitco

Fruitco aan de Vrijdagmarkt is al meer dan vijftig jaar een begrip in Gent. Je kan er van maandag tot zaterdag van 6u tot 18u terecht voor verse groenten en fruit. Al van in het prille begin ligt de nadruk op de beste kwaliteit en service. Sinds dit jaar is er ook een tweede Fruitco langs de

Antwerpsesteenweg in Oostakker met een extra magazijn en dus nog meer plaats voor verse producten.

Handelaar
Bayram

Adres
Kammerstraat 3

Website
fruitcobvba.be

Handelszaak
Fruitco

Opgericht in
1969

Hier, pakt u nog een mandarientje

Fruitco? Waar is dat? Ah, bij Bayram! Als de helft van de stad een winkel enkel kent bij de voornaam van de uitbater, dan wil dat al iets zeggen. Met zijn stem als een klok en zijn eeuwige petje begroet deze marchandeur zijn klanten al van voor dag en dauw sinds... ja, sinds wanneer eigenlijk?

Het verhaal begint in 1971. Zoals zovele Turkse Gentenaars maakten de ouders van Bayram Özdemir de grote overstap naar Gent vanuit een dorp rond Emirdag. Bolvadin, om precies te zijn. Bayram was toen nog een klein baaske, maar hij kreeg al rap zijn taak in het huishouden. Fruit mocht hij gaan halen aan de Vrijdagmarkt, in de winkel van Albert Vankerkhove en Irma De Cock.

Het klikte. Albert wilde weten waar dat enthousiaste manneke vandaan kwam, Bayram luisterde graag naar de verhalen over de stiel. Van het een kwam het ander, en op zijn elfde stond Bayram al kratjes te schikken en de vloer te vegen. Niemand keek daar van op, van zo een beetje kinderarbeid, en Bayram maakte zich onmisbaar door de kabas van de oudere dames tot aan huis te dragen.

Hij haalde in 1978 zijn diploma mechanica, maar een job bij Vynckier, zoals de meeste van zijn klasgenoten, zag Bayram niet zitten. Blauwe kratjes met groenten en fruit, daar was hij zijn hart aan verloren. Hij werkte zich op in de zaak en werkte nog lang samen met Nathalie Vanbeneden, de kleindochter van Irma en Albert.

“Niemand keek op van een beetje kinderarbeid in de jaren 1970”

Het dagritme is altijd stevig geweest. Bayram werkt sinds 1980 zes dagen op zeven, met zijn wekker tussen 3 en 4. De opkuis is meestal gedaan rond 19u. Daar zitten niet veel vrije uren tussen. Van het papierwerk in zijn kleine bureeltje krijgt hij de kriebels, maar 't is van moeten. Er is in ieder geval nooit veel nodig om hem in de winkel te krijgen. Stel een vraag over witte of groene selder voor in de soep of de mossels, en de heer des huizes materialiseert naast u.

Op zijn 63ste weigert Bayram aan zijn pensioen te denken. In plaats daarvan opende hij in 2023 nog een nieuwe vestiging op de Antwerpsesteenweg in Oostakker. Daar heeft hij een groter magazijn waar de horecazaken gemakkelijker hun camionette kunnen komen vullen. In totaal werkt er, op en af, tien man personeel voor Fruitco, maar de man met de pet en zijn bril aan een koordeke, die blijft toch de ziel (en de stembanden) van de zaak.

Iedereen is de voorganger van Bayram al lang vergeten: Scotland Tailors op de hoek van de Kammerstraat (1965).

Eva's Appel

Eva's Appel is één van de mooiste lingeriewinkels van Gent. Jong, kleurrijk, betaalbaar, en soms een beetje stout. Je vindt er een ruim aanbod lingerie en badmode van A- tot I-cup, van een Europese omtrek 65 tot 100. Eva's Appel biedt lingerie, badmode en nachtmode voor alle moderne vrouwen,

want iedereen wil mooi op het strand of tussen de lakens verschijnen. Laat je verleiden en bijt in de appel!

Handelaar
Marieke

Adres
Dampoortstraat 32

Website
evasappel.be

Handelszaak
Eva's appel

Opgericht in
2016

De Roste Wasser van de rosse buurt

Op de meeste foto's die bewaard zijn van Ernest De Vriendt staat hij te pronken met een wilde witte haardos, maar hij was wel degelijk knalrost in zijn jonge jaren. Dat hij een zekere voorliefde had voor de meisjes van plezier zal ook wel bijgedragen hebben tot zijn bijnaam 'Roste Wasser'. Een volksfiguur gelijk ze ze niet meer maken.

Ernest De Vriendt (1879-1955) had zijn wasserij in de Schoolstraat, dichtbij de Dampoort. Maar zijn favoriete clientèle woonde en werkte elders in Gent: in het glazen straatje. Daar ging de Roste Wasser van deur tot deur om de fijne kanten lingerie op te halen, om ze dan later weer proper gewassen af te geven. En wie hij onderweg tegenkwam, tussen de Dampoort en de Zuid, die mocht eens in zijn mand kijken. Tegen betaling van een paar roste centjes, wel te verstaan. "Wie geeft, is mijne vriend!"

De Roste Wasser was zelf vooral een dierenvriend. Met zijn konijn, een Vlaamse Reus, won hij een schoonheidswedstrijd, maar het erelintje droeg hij liever zelf. Met zijn geit Lieske nam hij graag de tram, en hij gêneerde zich vooral niet om op de dure plaatsen te gaan zitten. Tegen zijn kippen was de Roste nogal streng tijdens de Tweede Wereldoorlog. Als een Feldweibel liep hij hen toen te commanderen in het Duits.

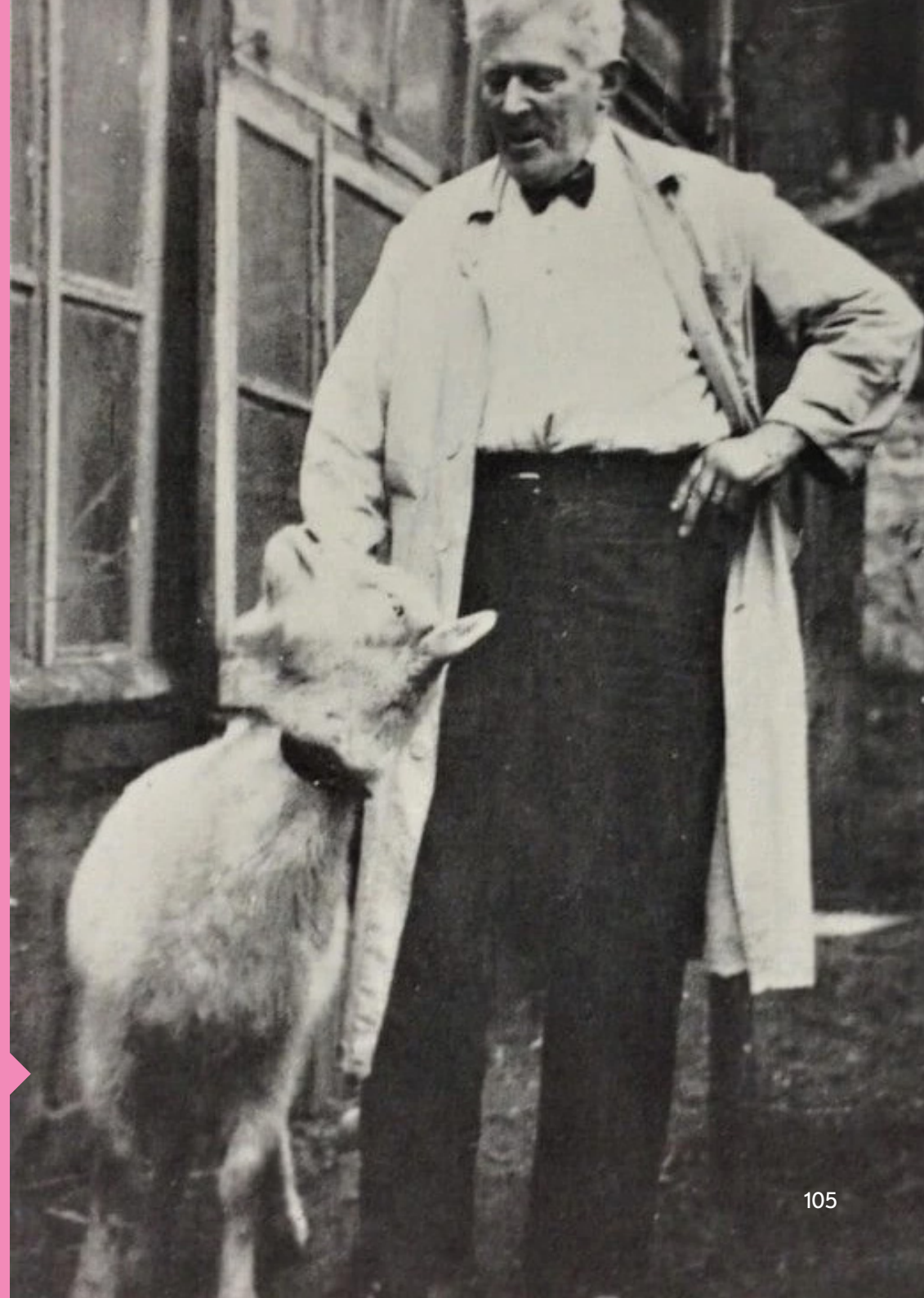
“Vive la liberté! En wie geeft is mijne vriend”

“Vive la liberté!” was zijn leuze, en die liet hij te pas en te onpas horen. Enfin, vooral te onpas, bijvoorbeeld toen hij marcherende Duitsers passeerde. Een beetje later stond de Gentse afdeling van de Gestapo aan zijn deur om hem op te pakken. De Roste, die niet van gisteren was, had voor de gelegenheid een pitteleer en een hoge hoed aangedaan. Op het bureel deed hij zich strategisch nog een stukje zotter voor dan hij was. De ondervragers kregen er kop noch staart aan en lieten hem dan maar vertrekken.

Het was hem menens, met die vrijheid. “Vive la Liberté” stond zelfs op het naambord aan zijn wasserette. Vanwege die anarchistische inslag – gemengd met een echte losse vijs – kon hij in Gent op veel sympathie rekenen, en na zijn dood in 1955 kreeg hij een mythische status. Romain Deconinck en Freek Neiryndck schreven een toneelstuk over zijn leven. De Gentenaar publiceerde er een strip over, en het Huis van Alijn heeft nog altijd een pop van de Roste Wasser in haar collectie. Inclusief de mand met lingerie.

De pop van de Roste Wasser uit 1964,
uit de collectie van het Huis van Alijn.

Ernest De Vriendt met zijn geit, Lies.

Brood en Banket Filip en Sofie

In de Dampoortwijk vind je Brood en Banket Filip en Sofie: een warme bakker met 26 jaar geschiedenis die heerlijke smaken produceert. Je vindt er een zeer ruim assortiment verse broden, taarten en ontbijtkoeken. En voor ieder festijn bieden ze iets lekkers aan: moederdag chocolade, sinterklaaskoeken,

kaneelzoete mastellen of driekoningentaarten - je vindt het er allemaal. De volgende generatie staat al klaar, dus opvolging is verzekerd.

Handelaar
Filip en Sofie

Adres
**Antwerpse-
steenweg 17**

Facebook
@Brood en Banket Filip

Handelszaak
**Brood en banket
Filip en Sofie**

Opgericht in
1997

Van roggebrood tot coupe caramel

Met 26 jaar op de teller zijn het bakkerskoppel Filip en Sofie al oude bekenden in de buurt. Maar het ruikt al langer naar brood en banket op de Antwerpsesteenweg 17. Vél langer – al 163 jaar om precies te zijn.

Over oude handelszaken vind je in de archieven meestal enkel officiële papieren. Een foto is al zeldzaam. Het mooie is dat we hier wél de petite histoire kennen. Bij het eeuwfeest van de bakkerij in 1960 voerde bakkersfamilie De Smet (geen familie van Filip en Sofie) namelijk een toneelstukje op van hun geschiedenis. 'Van roggebrood tot coupe caramel' heette het. Voor de opvoering moesten ze niet ver lopen, want het zaaltje White Star lag naast de bakkerij.

Het verhaal (en het toneelstuk) begint in 1860, wanneer Louis Temmerman en zijn vrouw Marie Thérèse een stuk grond op het oog hebben "buiten de Antwerpsche poort", zoals de Dampoort toen nog heette. In die tijd waren er nog twee stations: Gent-Eeklo (waar nu de parking van Gent Dampoort is) en Gent-Waas (aan de huidige bushaltes). De bouwgrond lag vlakbij Gent-Waas en extra klandizie voor Louis was dus verzekerd.

“Zonder ik het vergeet, ik wil u feliciteer de tout coeur”

De doodnerveuze bakker stond voor de koop van zijn leven. De notaris in het stuk spreekt een sappig mengsel van Frans en Gents. “Es da goed begreep, monsieur Temmerman?” Louis: “Da zal wel, denke kik. En kunnen wij binst een dreupelke drinken op zo’n gewichtige gebeurtenis?” Notaris: “Volontiers, monsieur Temmerman en... zonder ik het vergeet, ik wil u feliciteer de tout coeur!” En dan was de zaak beklonken, voor 2.200 Belgische frank.

Het stuk volgt de familiesaga doorheen de generaties. Soms sappig, soms romantisch, soms tragisch. De bakkerij draait op volle toeren. Zoon Theodoor Temmerman volgt Louis op, maar hij blijft “jonkman” (vrijgezel). Hij krijgt wel hulp van zijn nichtje Angèle Petit, die als elfjarig weesje was komen inwonen in het bakkershuis.

Richard De Smet, dertiende kind van de vroegere bakkersgast Theofiel, trouwt met Angèle en zij nemen de bakkerij over. Nog één sappig detail: Richard moest op zijn 14de al de ronde doen om het brood uit te dragen. Als hij terugkwam moest het paard naar de achtertuin en er was maar één weg daarheen: door de winkel en het hele huis door. Er stond dus een paard in de gang, en het was altijd hopen dat er niets zou uitvallen.

Bakkerij Temmerman rond 1900. De gevel is veranderd, maar de achterbouw is gebleven. Foto DSMG

Bedankt aan...

Zonder de hulp en steun van de volgende mensen en instellingen hadden we dit project niet kunnen realiseren:

Collectie van de Gentenaar, District 09, Huis van Alijn, Archief Gent, Monumentenzorg Gent, STAM, Industriemuseum, Liberaal Archief Gent, en DSMG

Suzy De Laere, Rudolf van der Ven, Tim Van Achte, Jon Van Speybroeck, Guido Everaert, Bruno Mulier, David Slosse, Dirk Panier, Ryan Stevens, Tine Decosemaker, Sam Donvil, Nele Samyn, Diederik Decroix, Koen Vromman, Annelies Droesbeke, Jasmin Mazarine De Waele en alle deelnemende handelaars.

Wil je graag meer te weten komen over andere Gentse huizen van vertrouwen, lees dan zeker het boek *De Voortzetting*, geschreven door David Slosse en met prachtige foto's door Dirk Panier. Gemaakt uit liefde voor Gent. ISBN 9789090312095

Merci voor uwe Gentsekoop!

Barbara, Mieke en Evelien

Verantw. uitgever: Mieke Van Steenkiste, Nederkouter 134, 9000 Gent

Met trots georganiseerd door Gentsekoop, met dank aan:

